

Sport & Strategie

VOOR PROFESSIONALS IN DE SPORT, BIJ OVERHEID, BEDRIJVEN & MEDIA

Editie Vlaanderen

Pagina 8

Sponsors doen het nu ook duurzaam

Pagina 10

Vincent Kompany: zakenman, cultuurpromotor, filantroop

Pagina 12

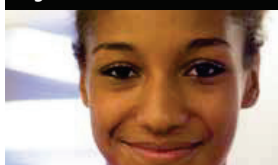
Onze zwembaden in zwaar water

Pagina 14

WK Wielrennen in België: rijdt de politiek het gat dicht?

Pagina 22

Topsport: wat bracht 2014?

"Steeds meer sport gebeurt buiten het traditionele verenigingsleven"

Jeroen Scheerder,
professor sportbeleid en
sportmanagement aan de KU Leuven
en voorzitter van de European
Association for Sociology of Sport

Het gebouw van de Faculteit Bewegings- en Revalidatiewetenschappen – ook wel het 'Sportkot' genoemd – is een parel van sportief cultuurpatrimonium. De oude sporthal, de antieke turntoestellen, tot de typische tegeltjes in de gangen, alles ademt Vlaamse sportgeschiedenis. Op de eerste verdieping is er een gesofistikeerde toegangspoort waarlangs we met één stap het moderne fitnesscomplex kunnen binnenstappen. Of zouden kunnen binnenstappen, want we kiezen voor een lokaaltje in het oude gebouw. In dat stukje sportpatrimonium liggen ook nu weer de meest recente sportonderzoekscijfers op tafel. Klaar om eerstdaags gepresenteerd te worden, maar we krijgen alvast de première van de man die als ware hij een soort academisch ultratleet bijna doorlopend met publicaties de sportieve trends en beleidsuitdagingen in onze samenleving ontrafelt. Zoals ook nu weer, met een schat aan data over de situatie van onze Vlaamse sportclubs.

AUTEUR: MARKO HEIJL

Laten we maar meteen met de hamvraag in huis vallen: hoe is het gesteld met het sportieve verenigingsleven in Vlaanderen?

"We hebben om te beginnen heel veel clubs. Een vijftiengtienduizendtal, Wallonië zit aan

een zesduizend. We zijn in Vlaanderen zowat wereldrecordhouder, we hebben een enorm rijk verenigingsleven. Zeker op het gebied van sport! Een paar cijfers: een 300-tal sportclubs per 100.000 inwoners. In Nederland zijn er dat een 200, in Duitsland 100. Op dit ogenblik zijn er anderhalf miljoen mensen actief lid van die sportverenigingen in Vlaanderen. Is dat slecht?

Nee. Op onze totale Vlaamse bevolking komen we daarmee immers uit op 28 à 29 procent. Als je dat vergelijkt met andere sectoren zoals jeugdwerk, culturele, politieke of andere hobbyverenigingen, staat georganiseerde sport bovenaan en is dat gewoon schitterend. En dan rekenen we als sportclubs enkel vrijwilligersorganisaties, niet de commerciële organisaties of bijvoorbeeld fitnessclubs. Die laatste zitten, afhankelijk van welke doelgroep je neemt, aan zo'n 15 à 20 procent marktaandeel. Enkel het clubvoetbal kan hiermee concurreren. Loop-, fiets-, zwem- en wandelsport maken samen met fitness de top vijf uit bij de volwassenen, maar worden veel minder in clubverband beoefend."

Lees verder op pagina 4

**Bent u ook
een professional
in de sport?**

Neem dan nu een abonnement op **Sport & Strategie Vlaanderen**.

Slechts 49,50 euro (normaal 98 euro) per jaar!

Ga naar **www.sportstrategie.be** en profiteer!

Gezocht: zwembaduren

Ons topsportsucces kalfte het laatste decennium steeds verder af, kunnen we bij Hans Vandeweghe (p. 40) lezen. Maar Vlaanderen en triatlon: dat was ook dat laatste decennium een meer dan gemiddeld geslaagd huwelijk. Drie verschillende Vlamingen haalden het podium in Hawaï, en dan zwijgen we nog over de strafste der Vlaamse triatleten: Marc Herremans. Maar met de op til staande daling van ons aantal zwembaden (p. 12), dreigt ook de triatlonfederatie aan de nodige lokale trainingsfaciliteiten en dus –uren te moeten gaan inboeten. Misschien dat samenwerken, zoals professor Jeroen Scheerder (p. 5) voorstelt, onze triatleten aan de nodige zwem(bad)uren kan helpen?

WALTER VAN STEENBRUGGE

Brian

November is niet echt mijn geliefkoosde maand. De dodenmaand kleurt veel te vaak grijs. Katholieken en anglicanen maakten van 1 november een verplicht nummertje 'heen en weer' naar het kerkhof, best voorzien van een bossig kussen van saaie chrysanten. Eenmaal per jaar herdacht worden en steeds met dezelfde bloemen, het lijkt zo schriel en akelig weinig.

"Dood ben ik pas als je me bent vergeten" zong Bram Vermeulen ooit. Zijn muziek beluisteren, zijn fraaie teksten herlezen en erover mediteren houdt hem continu levendig. De vaak onzichtbare, maar voortdurende aanwezigheid van haar waarden, dat is wat cultuur zo prachtig maakt.

Niet anders is het met de sport. Neem nu minuut 23 van alle uit- en thuiswedstrijden (ook buiten de landsgrenzen) van Club Brugge. De handen van de supporters gaan op elkaar, reeds ruim zes jaar, ter nagedachtenis van François Sterchele, de veelbelovende snelle spits van blauw-zwart die op 26-jarige leeftijd bij een verkeersongeval het leven liet. Het rugnummer 23 van wijlen Sterchele wordt overigens nooit meer gedragen, het is voor eeuwig dat van hun heengegane spits. Het is een soort hommage die ik mij alleen in de sport kan voorstellen. Sport die geen regel of voorschrift behoeft om schouder aan schouder in het voetbalstadion de dode respectvol te herdenken.

lets heel bijzonder viel ook, een goede maand geleden, te noteren tijdens de voetbalwedstrijd Nottingham Forest – Derby County. De supporters van beide ploegen stonden tijdens speelminuut 10 plots rechtop en gaven een oorverdovende ovatie voor de tien jaar geleden overleden Brian Clough. Clough was trainer van beide clubs - die nu in de Engelse tweede klasse vertoeven - en had diepe sporen nagelaten bij de aanhangers van de beide teams. Brian Clough, linkse arbeidersboy, nooit in maatpak, laat staan in Armani outfit, antipool van José Mourinho, was misschien wel de meest succesvolle Britse coach ooit. Hij was zes jaar in dienst bij Derby County, dat bij aanvang van zijn aanstelling als coach nog onderaan de tweede divisie bengelde. In een mum van tijd bracht hij het kleine provincieclubje naar de Premier League en gaf in 1972 Liverpool en Leeds het nakijken in een nek-aan-nekrace voor de titel. Dit succes bracht hem kort daarop naar Nottingham Forest, waar hij een nog

straffere toer uithaalde. Ook met Nottingham kon hij naar de hoogste voetbalklasse promoveren en behaalde in 1978 de landstitel om zich vervolgens in 1979 (tegen Liverpool) en in 1980 (tegen HSV) tot winnaar van de Europa Cup 1 voor landskampioenen te kronen.

Brian Clough was anti-conformist, steeds rechtdoorzee, passioneel en daardoor heel charismatisch. Dit onaantastbaar charisma zorgde er ook voor dat tijdens een wedstrijd van Nottingham, toen dit zowat 20 minuten voor afluiten mathematisch zeker was van degradatie, de supporters met tranen in de keel zijn naam scandeerden, hem dankend voor de prachtige tijd die hij de supporters had gegeven. 'This is England and this is sport', Clough stierf tien jaar geleden in armtierige omstandigheden aan maagkanker. Hij ontvluchtte de zware stress van zijn volle leven en zocht al te veel de fles op. Hij was hiervoor niet beschaamd en schoof haast onzichtbaar langs de stille huizenrijen naar vele onogelijke pubs, de blikken van zijn vele supporters ontwijkend. Tussen Derby County en Nottingham Forest ligt 25 kilometer en ook de autobaan A52. Deze weinigzeggende benaming is thans gewijzigd. De snelweg heet voortaan de 'Brian Clough Way'. Sport is emotie. Sport is blijvend en behoeft geen jaarlijkse wake-up-call om te herdenken. ■

Inhoud

Cover

Interview met Jeroen Scheerder 1

Fiscaliteit & Recht

Taikwando: topsport in een kluwen van federaties 25

Hoe worden inkomsten uit portretrechten belast? 33

Sport & Wetenschap

Risicovechtsporten en het Vlaamse sportbeleid 30

Kort & Bondig

..... 37

The American Way

Opvallende en grappige quotes uit de Amerikaanse sport 38

Sport & Geschiedenis

Toen hoog springen nog synoniem was voor diep vallen 40

Opinie

Brian 2

Smog 17

Sport en nationalisme: merchandising of bedreiging? 21

'Wir waren die besten' 40

Varia

Organisatoren sportevenementen worden steeds milieubewuster 8

Vincent Kompany in de voetsporen van Bill Gates 10

Prioriteit aan de zwembaden 12

Het WK wielrennen: van city- tot countrymarketing 14

Voetbalbond lanceert fairplaycompetitie 19

Belgisch topsport bereikt bodem 22

Wegen SportAccord en IOC lopen steeds verder uiteen 26

Volanskids krijgt de Sportinnovatie Prijs 2014 29

De sociale betekenis van sport in de superdiverse stad 34

Editio

Eric the Eel

Herinnert u zich Eric Moussambani nog? Moussambani werd op de Olympische Spelen van Sydney 2000 wereldnieuw door als compleet onbekende zwemmer uit Equatoriaal-Guinea deel te nemen aan de reeksen van de 100 meter vrije slag. Met een tijd van 1:52'72" deed hij er ongeveer dubbel zo lang over als zijn tegenstanders, in een tijd die trager was dan het wereldrecord op de 200 meter vrije slag. Moussambani was pas acht maanden voor zijn olympische passage begonnen zwemmen en had bovendien nog nooit eerder een 50-meter zwembad van dichtbij gezien. Hij hield er de bijnaam Eric the Eel ('Eric de Aal'), een status als veelgestelde vraag bij sportquizzen en een cultstatuut als *laughing stock* aan over. Bekijk het zeker eens op Youtube. Ja ja, nog steeds lachen geblazen!

Dat Moussambani uit een land komt, waar zwembaden – laat staan de versies met olympische afmetingen – nogal schaars zijn en rondspetteren in open water om verschillende redenen geen goed idee is, vergaten we in al ons leedvermaak en Westers superioriteitsgevoel graag even. Toen, en we kunnen het nog steeds. Maar veel recht op lachen met de sportprestaties van anderen hebben we nochtans niet, als we de analyse van Hans Vandeweghe over onze topsportstatus – of eerder het gebrek daaraan – verderop in deze Sport & Strategie lezen. Het historisch dieptepunt is bereikt. Althans, dat hopen we maar, voor we nog verder afglijden naar het topsportstatus van Moussambani's Equatoriaal-Guinea.

De redenen zijn al even bekend als uitgemolken: geld, mondialisering, infrastructuur, complexe staatsstructuur en ga zo maar door. Maar misschien moeten we ons deze vraag ook wel eens durven stellen: vinden we met z'n allen – als beleidsmakers, als onderwyzend personeel, als ouders, als doorsnee bevolking – sport simpelweg wel belangrijk genoeg? Vraag aan een Vlaming hoe zijn vakantie is geweest, en het eerste antwoord zal stevast over de kwaliteit van het voedsel op de vakantiebestemming gaan. Het oordeel over het buitenlands verblijf lijkt rechtstreeks evenredig te zijn met "lekker gegeten" of "niet te vreten". Dagelijks worden we op televisie bestookt met programma's over hoe we goed kunnen leren koken, al te zelden over hoe we goed kunnen leren bewegen. Over hoe we ons zouden moeten kleden, daar kan ene Jani ons urenlang mee boeien. Boeren die op televisie op zoek gaan naar een eega houden ons wekenlang in de ban. Ook over het liefdesleven van medemensen die om onduidelijke redenen ooit eens bekend zijn geworden, kunnen we ons met z'n allen verschrikkelijk druk maken. Maar hebben we weer eens weinig of niks gehaald op een internationaal sporttoernooi, ach... We dronken een glas, deden een plas en alles bleef zoals het was: zo belangrijk is het toch niet in vergelijking met lekker eten, de juiste kleding en de roddelrubriek! Dat heet: volksaard.

Onze sportaandelen staan momenteel historisch laag. Een beleggerswijsheid zegt dat juist dat het uitgelezen moment is voor investeerders (sponsors!) om in te stappen. Voor de overheid van haar kant is het hét moment om extra (financiële, administratieve, communicatieve...) zuurstof aan onze sporteconomie te geven. Besparingen of niet, het is hoog tijd. Voordat – ondertussen heel wat – meer sportontwikkelde landen zich straks om onze Vlaamse variant van Eric Moussambani zitten te verknukelen.

MARKO HEIJL

[@MarkoHeijl](mailto:MarkoHeijl@ariko.be)

COLOFON

Sport & Strategie editie Vlaanderen is een uitgave van Arko Sports Media BVBA en verschijnt vijf keer per jaar. Het volgende nummer verschijnt begin januari 2015.

Hoofredactie

Marko Heijl
E-mail: marko.heijl@sportstrategie.be

Eindredactie

Sigrid De Buck
E-mail: sigrid.debuck@sportstrategie.be

Met redactionele bijdragen van:

Daan Buylaert, Ineke Daelman, Tessa de Welker, Trudo Dejonghe, Els Dorn, Marko Heijl, Wim Lagae, Chris Schwartz, Ramon Spaaij, Edward Swier, Pieter Verhoogt, Frank Van de Winkel, Frank Van Laeken, Walter Van Steenbrugge, Benedict Vanclooster, Hans Vandeweghe, Alexander Vantighem, Jikkemien Vertonghen

Uitgever

Michel van Troost
E-mail: michel.van.troost@sportstrategie.be

Redactie-adres/Lezersservice

Arko Sports Media BVBA
Louizalaan 367
B-1050 Brussel
Tel.: 0032 (0)2 642 00 71
E-mail: info@sportstrategie.be

Story Publishers
P. Van Duyseplein 8
B - 9000 Gent
www.storypublishers.be
E-mail: info@storypublishers.be

Adverteren

Voor meer informatie over partnerships en/of adverteren kunt u contact opnemen met Marleen Kessel. Advertorials vallen buiten de verantwoordelijkheid van redactie en uitgever. E-mail: marleen.kessel@sportsmedia.nl

Ontwerper/opmaak

Ivo Koschak - www.ikgraphicdesign.com

Druk

PreVision, Eindhoven

Lidmaatschap Sport & Strategie

De prijs van een jaarabonnement op Sport & Strategie editie Vlaanderen bedraagt € 98. Indien u zich nu aanmeldt, kunt u profiteren van een aantrekkelijk introductietarief. U betaalt slechts € 49,50! Bedragen zijn excl. 6% btw maar incl. verzend- en administratiekosten.

© 2014 Arko Sports Media BVBA

Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, in fotokopie of anderszins gereproduceerd door middel van boekdruk, foto-offset, fotokopie, microfilm of welke andere methode dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISSN 2295-788X

Vervolg van pagina 1

Dat klinkt allemaal niet zo heel erg negatief. Hoe komt het dan dat we in de media steeds vaker worden geconfronteerd met alarmerende berichten over de langzame erosie van de sportclub als hoeksteen van de sportsamenleving?

"Wat het aantal actieve leden van een sportclub betreft, noteren we een lichte stijging. Maar wat er wel opvalt in de cijfers, is dat de stijging van de ledenaantallen veel minder snel toeneemt dan het aantal mensen dat aan sport deelneemt. Steeds meer sport gebeurt dus buiten het traditionele verenigingsleven."

Is dat dan per definitie slecht?

"De club kan nog altijd als de hoeksteen van de sport beschouwd worden, maar ze is wel haar monopolie grotendeels verloren. Er zijn dus kapers op de kust. Ik denk dat het ook een goede zaak is dat sportclubs niet meer de enige zijn die sport aanbieden. Vrijheid van initiatief geldt voor verenigingen, maar natuurlijk ook voor ondernemers. Naast commerciële centra waar je kan fitnessen, tennissen, squashen, bowlen en dergelijke meer, is er tegenwoordig haast elk weekend wel een evenement waar je voor een portie sportief vertier terecht kan. Denk maar aan de talrijke stadsllopen die Golazo organiseert, alsook de sterk opkomende *urban trails* en *adventure runs*. Maar ook voor fietsen, triatlon, wandelen, zwemmen, etc. zijn er steeds meer mogelijkheden om deze sporten te beoefenen zonder dat je nog over een licentie van een club hoeft te beschikken. Dat formules als fitness, events en wat ik als 'sport light' omschrijf boomen, kan voor de clubs ook een opsteker zijn. Een aantrekkelijk, flexibel en/of laagdrempelig aanbod blijkt aan te slaan, en vooral: het kan ook perfect door sportclubs georganiseerd worden. Bovendien beschikken Vlaamse sportclubs over een extra, maar vaak ondergewaardeerde troef: je kan er op een medisch, ethisch enagogisch verantwoorde manier aan sport doen. De helft van het trainerscorps blijkt immers een sportdiploma te hebben. Naar internationale normen scoren we daar goed, al kan het natuurlijk altijd beter. Mensen samen brengen is een ander pluspunt dat clubs meer zouden moeten uitspelen. We zijn geen eigenlijk geen fans van 'egosport', maar sporten bij voorkeur nog altijd graag in gezelschap en dus samen met anderen. Clubs zorgen voor een vorm van gezelligheid die elders onbetaalbaar is. Het binden van mensen zullen clubs wel meer op een eigentijdse manier moeten doen, aangepast aan de agenda van hun klanten. Mensen zoeken elkaar nog altijd graag op, maar wensen dat te doen op een manier, tijdstip en plaats die hen het beste past. Kunnen we alleen 's avonds of in het weekend in de club terecht? Kan ik met één lidmaatschap bij meerdere clubs terecht? Kan ik lopen, fitnessen of tennissen in dezelfde club waar mijn kinderen op dat ogenblik voetballen of hockeyen? Schaalvergroting en meer samenwerken zullen de boodschap worden. Kortom, willen sportclubs overleven, dan zullen ze zichzelf voor een stuk moeten heruitvinden en dus creatief voor de dag komen."

Blijkbaar slagen sportclubs in bepaalde sporten daar beter in dan clubs in andere sporten. Welke sporten doen het goed, welke minder?

"De zogenaamde solosporten doen het goed in de ranking van meest populaire sporten. Het gaat om sporten die je individueel kan beoefenen, al dan niet in clubverband. Voor een aantal teamsporten ziet het plaatje er momenteel echter niet zo rooskleurig uit: basketbal en volleybal trekken minder beoefenaars aan en handbal is zijn statuut als topsport aan het verliezen. Merkwaardig, want voor een aantal teamsporten zijn we internationaal juist niet zo slecht bezig. Denken we maar aan hockey en ook volleybal. Ik ben dan ook geen sterke believer van het vermeende afstralingseffect van top- naar breedtesport. Onderzoek dat we voerden toonde aan dat de invloed van topsportsucces op breedtesportparticipatie vaak van korte duur is. Bij sporten als zwemmen en judo blijkt het effect zelfs verwaarloosbaar of zelfs negatief. Bij volwassenen duikt alleen nog voetbal in de top tien op, bij jongeren hoort daar ook nog volleybal bij. Een vergelijkbaar plaatje zien we voor de duosporten – sporten waar je één tegenstrever voor nodig hebt. Tennis scoort zowel bij jongeren als volwassenen nog redelijk hoog. Daarnaast heeft alleen badminton nog een plek in de top tien, althans bij jongeren. Maar de sporten waar zowel jongeren als volwassenen vandaag het meest mee in contact komen tijdens hun vrije tijd zijn loopsport, sportief fietsen en zwemmen. Bij jongeren wringt alleen het voetbal zich daar tussen."

Over zwemmen gesproken: het aantal zwembaden in Vlaanderen neemt af, ondanks de tien miljoen extra middelen die minister Muylers onlangs toezegde. Ook al geen hulp voor de zwemclubs!

"Het tekort aan zwemwater stelt zich niet alleen voor de zwemclubs, maar ook voor een sport als triatlon. Ook voor het schoolgebonden zwemonderwijs is dit nefast. De publieke zwembadsector kan dus een serieuze investering gebruiken. Bovendien stellen we vast dat ook bij het zwemmen de light variant aan populariteit wint. Voor hun wekelijkse zwembeurt passeren mensen hoe langer hoe minder langs de zwemclub. Is het houdbaar dat het merendeel van de Vlaamse gemeenten een eigen zwembad beheert? Of gaan we naar intergemeentelijke formules? Zijn er alternatieve vormen denkbaar wat het publieke beheer van zwembaden betreft? Is het bijvoorbeeld denkbaar dat vrijwilligers van een club het co-beheer doen van een zwembad? Is een zwembad anno 2014 nog altijd enkel een plek waar je naar toe gaat om te zwemmen, of kunnen er ook andere maatschappelijke functies in opgenomen worden? Dient bijvoorbeeld een buurthuis of warenhuis mee geïntegreerd te worden in het zwembad van de toekomst? Ik verwijs in deze context wel eens naar het 5F-concept dat bij de inplanting van voetbalstadions vaak wordt toegepast: naast de F van football, ook de F van fitness, van fun, van film en van food. Of vertaald naar

"DE CLUB KAN NOG ALTIJD ALS DE HOEKSTEEN VAN DE SPORT BESCHOUWD WORDEN, MAAR ZE IS WEL HAAR MONOPOLIE GROTENDEELS VERLOREN"

“CLUBS ZORGEN VOOR EEN VORM VAN GEZELLIGHEID DIE ELDERS ONBETAALBAAR IS. HET BINDEN VAN MENSEN ZULLEN CLUBS WEL MEER OP EEN EIGENTIJDS MANIER MOETEN DOEN”

het zwemmen: naast de S van *swimming*, ook de S van *sauna*, van *sun*, van *shop* en van *salad bar*.”

Ook voor de triatlonclubs met groeiambitie is er dus een aanbodsprobleem?

“Er zijn inderdaad nu al wachtlijsten bij triatlonclubs omdat de vraag het aanbod overstijgt. Promotoren van de zwemsport, zoals de zwemfederatie en de triatlonliga zouden meer te winnen kunnen hebben bij een intensievere samenwerking, bijvoorbeeld op het vlak van zwemwatergebruik, maar ook bij het begeleiden van atleten. Het huidige model waarin meerdere aanbieders van eenzelfde product naast elkaar bestaan zonder enige vorm van communicatie of samenwerking, is onhoudbaar naar de toekomst toe. Dat geldt ook voor andere sporten, zoals bijvoorbeeld de loop- en fietssport. Terecht zal de subsidiërende overheid hier meer efficiëntie en transparantie verwachten. Dat kan dus bijvoorbeeld door competenties te bundelen.”

Je hebt in het verleden al vaker een pleidooi gehouden voor het creatief omgaan met de huidige situatie om te kunnen groeien. Licht dat eens verder toe.

“Een aantal ideeën heb ik reeds aangehaald, maar het aanspreken van nieuwe potentiële segmenten lijkt me eveneens een must. Sportclubs ontsnappen niet aan demografische ontwikkelingen als vergrijzing – misschien is verzilvering een betere omschrijving –, aan ontgroening en aan verkleuring. Het aanbod van sportclubs is nog altijd heel sterk gericht op jonge en witte mensen. Clubs dienen in hun promotie meer werk te maken om ook ouders, senioren of nieuwkomers te bereiken. Hier liggen nog onontgonnen groeikansen. Waarom kunnen we ouders die hun kinderen naar de training brengen geen sportief huiswerk (mee)geven? Laten we hen een uur toekijken, of geven we hen de kans om zelf ook aan sport te doen? Zoals bijvoorbeeld het sterk recreatieve en op ouders van jonge leden gerichte trimhockey, een *best practice* uit een teamsport die wel floreert. Kunnen we het aanbod van de club dichterbij toekomstige leden brengen en organiseren, bijvoorbeeld door in wijken en buurten actief te zijn? Zowel

individuele als teamsporten lenen zich hier toe, denken we maar aan lokale looproutes of buurtpleintjes waarop gebasket of gevoetbald kan worden.”

Je geeft aan dat ouderen een belangrijkere doelgroep van sportclubs kunnen worden. Is er dan een probleem met jongeren?

“Jongeren, en zeker kinderen, vinden nog steeds relatief gemakkelijk en massaal de weg naar de sportclub. Maar in tegenstelling tot vroeger verlaten jongeren nu vlugger de sportclub. Waar heel wat jongeren tien à vijftien jaar geleden hun clublidmaatschap opzegden op het ogenblik dat zij het secundair onderwijs vaarwel zeiden, blijkt nu dat de uitstap uit de clubgeorganiseerde sport vroeger is naar de overgang van het lager naar het middelbaar onderwijs. De reden hiervoor kan niet alleen toegeschreven worden aan de concurrentie die sport ongetwijfeld ervaart vanwege het vrijetijdsaanbod buiten de sport, ook het sport- en bewegingsaanbod zelf dient meer in vraag te worden gesteld. Om alle jongeren de kans te geven om zo lang mogelijk lid te blijven van een sportclub, zal men best differentiëren in het aanbod. Niet elke jongere wil of kan op een heel competitieve manier aan sport doen. Niet alle jongeren willen zich focussen op de beoefening van één sport. In Duitsland zijn zes van de tien sportclubs een omnisportclub. In Vlaanderen gaat het om minder dan twintig procent van de clubs. Aan die situatie kan je structureel niet veel veranderen, althans niet op korte termijn. Maar een omni-lidkaart zoals ik al eerder aangaf, zou hier wel aan tegemoet kunnen komen. Ook het Multimove-project dat door de Vlaamse overheid gelanceerd werd, speelt in op deze idee. Het staat echter buiten kijf dat we jongeren moeten blijven benaderen met een positieve boodschap, namelijk dat sport belangrijk én tof is. Uit onderzoek weten we immers dat de kans dat inactieve jongeren op volwassen leeftijd de sportdraad oppikken beduidend lager ligt dan bij jongeren die wel heel wat sportbagage hebben opgebouwd.”

Wie moet prioritair die boodschap brengen, de overheid?

“De overheid heeft sowieso de taak om mensen te sensibiliseren, zeker als je sport gaat

koppelen aan gezondheid. Maar het is natuurlijk makkelijker om altijd naar die overheid te kijken, te meer daar die zelf moet gaan saneren. De overheid kan echter wel groepen benaderen die door andere socialisatoren zoals de markt, maar ook het middenveld en de media vaak over het hoofd gezien worden. Denk hier maar aan mensen die in armoede leven, aan mensen die niet noodzakelijk een groot sociaal netwerk hebben, aan mensen die geen sportief verleden hebben, etc. Maar het is wel niet aangewezen om alleen naar de overheid te kijken. Op de eerste plaats zijn het natuurlijk de ouders zelf die de verantwoordelijkheid dragen om ook de sportieve opvoeding van hun kind te bewaken.”

En de verantwoordelijkheid van de scholen om kinderen te laten sporten en hen door te verwijzen naar de sportclub?

“Met twee uurtjes sport op school ga je die situatie niet rechtekken. Het is toch een gouden oplossing om kinderen onmiddellijk na de schooluren in sport te voorzien en niet hetzelfde te laten doen wat ze al zeven, acht uur daarvoor op de schoolbanken hebben gedaan! We hebben in Vlaanderen een onderontwikkeld systeem op dat vlak. En misschien wel op Europees niveau, hoewel Duitsland een ander verhaal is. Naast het gezin en de overheid, speelt ook het onderwijs een belangrijke socialiserende rol. Heel wat leefstijlgebonden gedrag wordt op school aangeleerd. Ook een sportieve en gezonde leefstijl vallen daaronder. Twee uurtjes lichamelijke opvoeding zijn niet voldoende, maar kunnen wel een wereld van verschil maken als we het over sensibiliseren hebben. Anderzijds is duidelijk dat heel wat scholen over overdekte sportinfrastructuur beschikken die na de schooluren vaak niet meer gebruikt wordt. Dit is geen echter geen verantwoordelijkheid van de school alleen. Daarom dat ik sterk geloof in de meerwaarde van een samenwerking tussen de school, de sportclub en de lokale overheid. De brede school met sportaanbod is daar een mooi voorbeeld van. Laat kinderen onmiddellijk aansluitend op de schooluren sportief huiswerk maken en schakel daarvoor de expertise van de lokale sportclub en de gemeentelijke sportdienst in. Dat is natuurlijk een kwestie van middelen, maar meer nog van keuzes maken.”

De sportpromotiecampagne Sportelen, waarmee de overheid senioren aan het sporten wil krijgen, werd als succesvol bestempeld.

“De Sportelen-campagne heeft alleszins heel wat in beweging gebracht, letterlijk en figuurlijk. Vergeet niet dat de huidige senioren zowat de eerste generatie was die opgegroeid is in een vrijetijdscultuur waarin een duidelijke plaats weggelegd was voor de Sport voor Allen-beweging. Heel wat hedendaagse senioren hebben dus al een behoorlijk ‘sport- en bewegingskapitaal’ opgebouwd tijdens hun jeugd. Vandaag willen ze dat kapitaal verder vormgeven. Ze hebben er volop de ‘goesting’, tijd en bagage voor. In die zin heeft de Sportelen-campagne handig ingespeeld op een maatschappelijke behoefte. Enkele decennia geleden was het ondenkbaar dat er in die mate aandacht en middelen naar ouderen zouden gaan. Na de jeugdsportcampagnes van de jaren ‘90 was het hoog tijd om met de Sportelen-campagne van start te gaan. Nu we ook volop senioren aan het bewegen krijgen, lijkt het me stilaan tijd om ook de groep van de mensen die zich in het zogenaamde spitsuur van het leven bevinden te benaderen. Voor mensen met een drukke levenswandel is tijd maken voor sport wellicht niet evident. Een flexibel doch verantwoord sport- en bewegingsaanbod is hier wenselijk. Het sport light-concept kan hiervoor ingeschaald worden.”

Hoe evolueren op niveau van de sportclub de traditionele blinde vlekken in de sportbeleving, zoals gehandicapten of allochtone meisjes?

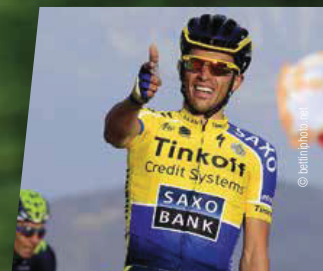
“Sport en integratie staan al een tijdje op de beleidsagenda. Ga je naar afzonderlijke structuren om mensen met een handicap of personen met een andere etnische achtergrond een volwaardig sportaanbod te garanderen, of opteer je voor een inbedding in de bestaande structuren? De twee pistes zijn denkbaar en wellicht ook haalbaar, maar dienen te worden uitgewerkt naargelang de noden op het veld. Op het gebied van G-sport heeft Vlaanderen de afgelopen jaren alvast een heel mooie inhaalbeweging gemaakt. Voornamelijk op bo-

Lees verder op pagina 7

Give it your all.

in the Tour de France

OMEGA
PHARMA

Etixx werkt met de grootste atleten voor het ontwikkelen van de meest kwalitatieve sportvoeding. Ook voor de renners van **Omega Pharma – Quick-Step, Team Tinkoff-Saxo en Lotto Belisol** is alleen het beste goed genoeg. Daarom gebruiken zij Etixx Sports Nutrition. Hierdoor halen zij het beste uit zichzelf. Doe zoals hen, give it your all.

etixx
sports nutrition

www.etixxsports.com

"WE GAAN NAAR EEN NIEUW DECREET OP DE SPORTFEDERATIES WAARIN MEN ZAL ZEGGEN: JE ZAL MEER MOETEN DOEN MET MINDER"

venlokaal niveau zijn structurele aanpassingen doorgevoerd in het belang van de G-sporter. Denken we maar aan G-Sport Vlaanderen, een initiatief waarbij onder andere de drie G-sportfederaties de handen in elkaar geslagen hebben. Met het aanbod van Buurtsport bereiken we vandaag groepen van mensen die anders niet zo makkelijk de weg naar de (club)sport zouden vinden. De vraag die hierbij gesteld kan worden is of Buurtsport een tussen- dan wel een eindstation is. Komt men via Buurtsport terecht bij het clubgeorganiseerde sportaanbod of is Buurtsport voor velen een aanbod op zich zonder doorstromingsmogelijkheden naar de club toe? Met Buurtsport brengen we sport letterlijk naar de buurt, maar is dat ook niet een opdracht voor de clubs zelf?"

Veel sportclubs zullen juist zeggen: we hebben het al moeilijk genoeg zoals het is, om ook nog eens speciale condities aan bepaalde, mogelijke doelgroepen te gaan geven. Worden die clubs om dat te gaan doen immers wel genoeg geholpen door de overheid? En dat gaat verder dan enkel financieel. Je moet maar eens proberen de nodige vergunningen bij elkaar te krijgen om een kunstgrasveld aan te leggen. Laat staan dat je de schaarse uren kunstgrasveld die je ter beschikking hebt exclusief zou kunnen gaan reserveren voor bepaalde 'zwartevlek'-doelgroepen.

"In Vlaanderen krijgt de georganiseerde sport heel wat ondersteuning vanwege diverse overheden, niet alleen financieel maar ook administratief, qua infrastructuurgebruik, etc. Tegenover die input vanwege de gemeenschap dient een maatschappelijke return te staan. Dat kan zich bijvoorbeeld vertalen in het leveren van inspanningen om een diversiteit van spelers naar en rond het sportveld te krijgen. Anderzijds blijken er juist met betrekking tot sportinfrastructuur nog heel wat

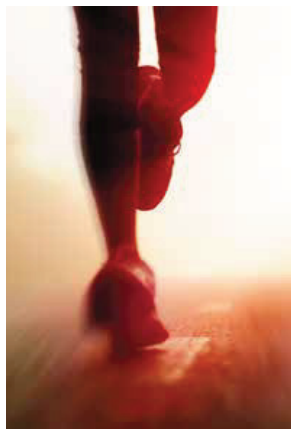
hiaten aanwezig. In een reeds volgebouwde regio als Vlaanderen waar 'sport' bovendien niet bovenaan de agenda staat op het vlak van ruimtelijke ordening, is het niet evident om als club in nieuwbouw te voorzien. Het nodige kapitaal bij elkaar krijgen is vaak al een lastige opdracht. Om dan vervolgens als vrijwilligersorganisatie ook nog tijd en energie te steken in vergunningingsdossiers is niet evident. Hier is meer ondersteuning vanwege de overheid inderdaad aangewezen. Een plan maken met de steun van de overheid, in plaats van 'zijn plan te moeten trekken'."

Je sprak van de enorme hoeveelheid sportclubs die Vlaanderen rijk is. Maar misschien is dat juist wel een probleem, dat er namelijk teveel zijn. En dan valt het woord fusioneren.

"Fusioneren is geen evidente stap. Maar misschien is er wel een andere vorm van samenwerking tussen clubs mogelijk? Zoals ik al eerder liet doorschemeren, dringt een meer rationele beleidsaanpak zich op. Het is duidelijk dat de clubs naar de toekomst toe met steeds meer uitdagingen geconfronteerd zullen worden. Het komt erop aan deze *challenges* om te turnen tot opportuniteiten. In het kader van het huidige decreet op de sportfederaties, dat intussen een dertiental jaar van kracht is, heeft men die rationalisering al gedeeltelijk kunnen doorvoeren. Oorspronkelijk hadden we voor quasi elke zuil of belangengroep wel een eigen sportfederatie. Daar is de afgelopen jaren verandering in gekomen. Het zou wenselijk zijn om een deel van die rationaliseringsoefening ook door te trekken naar het lokale niveau. Dit kan door schaafeffecten en samenwerkingen tussen clubs te stimuleren. Het aantal sportclubs zal dan wellicht in eerste instantie niet afnemen, maar aan de efficiëntie zal dan toch al gewerkt zijn."

Je kunt sportclubs of sportfederaties niet verplichten.

"De sportsector heeft macht, dat is juist. Maar ik vrees dat er aan die macht geknibbeld zal

worden. De overheid is wat dat betreft terrein aan het winnen. We gaan naar een nieuw decreet op de sportfederaties waarin men zal zeggen: je zal meer moeten doen met minder. Voldoe je niet aan de voorwaarden, dan zul je minder structurele subsidies van ons krijgen. Ik denk dat men zal voelen dat men meer zal moeten gaan samenwerken, of anderszins zeker de specificiteit van de eigen werking meer zal moeten benadrukken. Wat maakt bepaalde organisaties bijzonder of atypisch ten aanzien van andere aanbieders? Men zal aansturen op schaalvoordelen."

Waarmee de bal in het kamp van de overheid ligt.

"Enerzijds zie ik een positief scenario. De overheid heeft zich de laatste twee, drie decennia zeer sterk gemanifesteerd in het sportland-schap, is zeer nadrukkelijk aanwezig. Mogelijks betekent dit dat de overheid een beetje overgeheeld is en op dit ogenblik teveel naar zich toezuigt. In tijden van crisis wordt dit sterker, zo blijkt. Ik geef een concreet voorbeeld. Moeten overheden zelf sportkampen aanbieden, of is dit in eerste instantie een aangelegenheid voor de federaties en de clubs? Dient de overheid niet pas in tweede orde een aanbod te voorzien dat complementair en dus niet concurrentieel is? Worden federaties en clubs voldoende aangemoedigd om dit in hun aanbod op te nemen? Een ander voorbeeld waar de overheid zich de laatste decennia heeft gemanifesteerd, is op het niveau van evenementen. Ook daar is de overheid misschien wat te actief geworden. Is het wenselijk dat we naar een soberdere sportoverheid gaan op dat vlak? Is het organiseren van sportevenementen een kerntaak van de overheid? Ik zie een driedelige hoofdplicht voor de overheid inzake sport: (1) ondersteun de sportorganisaties die een

maatschappelijke meerwaarde genereren, (2) voorzie in de nodige infrastructuur die sportbeoefening mogelijk maakt, en (3) speel een communicatieve rol door voldoende te sensibiliseren, vooral bij groepen die de weg naar sport nog niet gevonden hebben. En doe dat alles in nauwe samenwerking met de actoren op en rond het speelveld, dus zowel sporters en toeschouwers, als bestuurders en andere sportvrijwilligers."

Ter afsluiting: hoe ziet de sportclub van de toekomst er uit?

"Het beeld van de sportclub kan ik je natuurlijk niet geven omdat er altijd een heterogeniteit aan organisaties en aanbieders in de sport zal bestaan. En dat is maar goed ook. Ik hoop oprecht dat we ook in de toekomst grote en kleine clubs zullen hebben, clubs waar je één sport kan beoefenen en clubs waar je voor meerdere sporten terecht kan. Ik voer een actief pleidooi voor een verscheidenheid aan sportclubs. Dit impliceert dat er ook geen standaardformule is voor de sportclub van de toekomst. In ons meest recente BMS-rapport hebben we verwezen naar de 'Sportclub versie 2.0'. Ik schuif al enige tijd het concept van 'sport light' naar voor. Zogenaamde lichte vormen van sportbeoefening en sportinfrastructuur zijn populair. Maar die lichte sport hoeft niet los of haaks te staan van/op de clubgeorganiseerde sport. Integendeel, sportclubs kunnen juist heel wat elementen uit de sport light-formule integreren. Clubs mogen geen dinosauriërs worden. Die waren in hun tijd dominant aanwezig, maar ze bleken hoe langer hoe minder aangepast aan hun omgeving. Als clubs zich niet aanpassen aan de noden die er zijn en inspelen op de kansen die zich aanbieden, gaan we een heel aantal clubs verliezen." ■

SPORTONTBIJT SPORT & STRATEGIE VLAANDEREN

Initiatief van **Sport&Strategie**

ALTUIS
ADVOCATEN • ADVOCATES • LAWYERS

Tiberghien
ADVOCATEN • ADVOCATES • LAWYERS

Thema: Sport en de (para)fiscale spelregels

Wanneer: donderdag 20 november 2014

Tijd: van 07.30 uur - 09.30 uur

Waar: Tour & Taxis, Brussel

Meer info: www.sportstrategie.be/sportontbijt.html